

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21CoCsp/34/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120225440
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:6120225440.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudkýň: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Monika Vozárová v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Prievozská 2, Bratislava, zastúpeného spoločnosťou: Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Prievozská 2, Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, B. E., o zaplatenie 2.986,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 7Csp/56/2020-329 zo dňa 29. mája 2024, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), 7 ods. 1, 2, 15, 16, § 9 ods. 2, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 39, § 52 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení ku dňu uzavretia zmluvy o postúpení, s poukazom aj na procesné ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, § 396 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len aj „CSP“).

3. Vecne prvoinštančný súd dôvodil Zmluvou o splátkovom úvere zo dňa 19.11.2015, na základe ktorej banka (Slovenská sporiteľňa, a.s. - právny predchodca žalobcu) poskytla žalovanému (aj spoludlžníčke F. A. - pôvodne v konaní žalovaná 2.) spotrebiteľský úver vo výške 2.000,- eur (pri fixnej ročnej úrokovej sadzbe 16,90 %, počte splátok 60, výške mesačnej splátky 52,29 eur, prvej splatnej splátky 15.1.2016, termíne konečnej splatnosti 15.12.2020, celkovej čiastke spojenej s úverom 3.136,62 eur, RPMN 20,41 %, priemernej hodnote RPMN 15,55 %). Výzvou zo dňa 5.10.2017 právny predchodca žalobcu upozornil na omeškanie so splácaním úveru a na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru. Listom zo dňa 23.11.2017 veriteľ zosplatnil úver ku dňu 22.11.2017 (doručené žalovanému dňa 4.12.2017). Slovenská sporiteľňa, a. s. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1058/2018/CE postúpila žalovanú pohľadávku na žalobcu s účinnosťou k 3.1.2019 (body 5.2, 5.3 a 13.2 zmluvy o postúpení). Postúpenie pohľadávky postupca oznámil žalovanému Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019 (č.l. 113). Predmetnú zmluvu považoval za spotrebiteľskú, vypracovanú v súlade s legislatívou vzťahujúcou sa na obdobie, kedy bola uzavretá (má predpísanú písomnú formu, poskytnutý úver je

v zmluve špecifikovaný všetkými zákonom predpísané náležitosti, a to najmä výška úveru, počet a výška pravidelných splátok, dátum prvej aj konečnej splatnosti, výška úrokovej sadzby, celková čiastka zaplataenia úveru, RPMN a celková čiastka spojená s úverom).

4. V prvom rade považoval súd prvej inštancie za potrebné vysporiadať sa s otázkou aktívnej legitímácie žalobcu, teda či sa môže domáhať zaplataenia peňažnej pohľadávky od žalovaného. Skúmal, či právny predchodca žalobcu bol oprávnený pohľadávku zosplatiť s poukazom na § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, teda či právny predchodca žalobcu pri poskytovaní spotrebiteľského úveru právnomu predchodcovi žalovaného posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou. Konštatoval, že pojem odbornej starostlivosti nie je právnym predpisom definovaný. Opierajúc sa o rozhodovacia činnosť súdov Slovenskej republiky ako aj Súdneho dvora Európskej únie (napr. rozsudok vo veci C-565/12, LCL Le Crédit Lyonnais proti Fesihovi Kalhanovi zo dňa 27.03.2014 a rozsudok vo veci C-449/13, CA Consumer Finance/Ingrid Bakkaus, Charline Bonato, rod. Savary, Florian Bonato zo dňa 18.12.2014), má za to, že odborná starostlivosť poskytovateľa úverov je starostlivosťou odbornou vtedy, ak je komplexom účinných nástrojov umožňujúcich zhodnotiť potenciál spotrebiteľa splatiť úver, rozsah ktorých bude daný individuálnymi okolnosťami. Odbornou nie je vtedy, ak je povrchná, ak je jej zmyslom expanzia kvantity bez zohľadnenia kvality, a to nielen vo vzťahu k spotrebiteľom, ale aj vo vzťahu k vlastným zdrojom, ktoré sú taktiež neodbornou starostlivosťou potenciálne negatívne ohrozené. V prípade, že veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a pre prípad, že dôjde k hrubému porušeniu § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, takéto konanie veriteľa je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Poukázal čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS („Smernica“), členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. 03. 2014, LCL Le Crédit Lyonnais proti Fesihovi Kalhanovi, C-565/12 uviedol, že je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity spotrebiteľa a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov, ktorí sa takého správania dopustia. Cieľom uvedenej úpravy je zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľov pred nezodpovedným uzatváraním zmlúv o úvere, ktoré prekračujú ich finančné možnosti a mohli by viesť k ich platobnej neschopnosti. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/26/2020.

5. Ďalej prvoinštančný súd konštatoval, že bolo na žalobcovi (s poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch), aby preukázal, že jeho právny predchodca ako veriteľ si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov (§ 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch) splnil. Žalobcu okresný súd písomne vyzval (č.l. 293) o.i. aj na preukázanie, že jeho právny predchodca konal pre uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou. Z predloženého vyjadrenia a listinného dôkazu (č.l. 318) - výpočet primárnej návratnosti (kalkulácia ukazovateľa schopnosti splácať) zistil, že právny predchodca žalobcu príjem žalovaného ustálil sumou 580,- eur. Napriek tomu, že žalobca tvrdil, že výška príjmu žalovaného (resp. samotná závislá činnosť vykonávaná pre zamestnávateľa

žalovaného) bola overená v Sociálnej poisťovni, uvedené tvrdenie okresnému súdu nepreukázal. Lustráciou v Sociálnej poisťovni okresný súd zistil, že v čase poskytnutia úveru, žalovaný bol zamestnaný u zamestnávateľa Carcoustics Slovakia Senec s.r.o., IČO: 35 881 704, a disponoval s pravidelným mesačným príjmom. Čo sa týka príjmu spoludlžníčky vo výške 203,- eur, označený ako iný typ príjmu, ten nebol žalobcom preukázaný. Hoci žalobca uvádza, že k prevereniu tohto príjmu došlo na základe predložených dokladov, tieto doklady neboli ani špecifikované, ani okresnému súdu predložené, pričom príjem spoludlžníčky nevyplýva ani z lustrácie zo Sociálnej poisťovne. Právny predchodca žalobcu ďalej ustálil počet členov domácnosti: 3. Z vykonaného dokazovania (z vyjadrení žalobcu a z lustrácie v registri obyvateľov) okresný súd ustálil, že žalovaný býval v spoločnej domácnosti so svojou družkou, t.j. spoludlžníčkou a maloletou dcérou G. H., nar. XX.XX.XXXX (č.l. 187). Podľa tvrdení žalobcu jeho právny predchodca v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral do úvahy sumu 370,- eur. Okresnému súdu nie je zrejmé, ako došlo k ustáleniu práve tejto sumy právnym predchodcom žalobcu, a to navyše v sume nižšej ako životné minimum. V roku 2015 bola suma životného minima vo výške 198,09 eur mesačne na plnoletú osobu, vo výške 138,19 eur mesačne na ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú osobu a vo výške 90,42 eur mesačne na nezaopatrené dieťa. Z toho vyplýva, že v prípade žalovaného, pri počte členov jeho domácnosti (3), výška životného minima bola v sume 426,70 eur (198,09 + 138,19 + 90,42). Vychádzajúc z týchto skutočností, okresný súd dospel k záveru, že nemožno hovoriť o odbornej starostlivosti právneho predchodcu žalobcu pri posudzovaní spôsobilosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, keď nedostatočne zistil príjmy a výdavky žalovaného (navyše v prípade výdavkov nepočítal ani len so sumou životného minima). Z tohto dôvodu výpočet ukazovateľa schopnosti splácať úver, tak ako to vyplýva z vyjadrenia žalobcu a z výpočtu primárnej návratnosti, nemôže obstať a nie je správny.

6. Zároveň okresný súd poukázal na to, že aj keď zákon ukladá spotrebiteľom povinnosť poskytnúť údaje umožňujúce posúdiť veriteľovi jeho schopnosť splácať úver, nezbavuje to veriteľa jeho povinnosti údaje získané od spotrebiteľa v rámci možností preveriť. Veriteľ musí náležite zisťovať schopnosť spotrebiteľa splácať úver a požadovať doklady k jeho tvrdeniam, nemôže sa opierať iba o deklarované tvrdenia spotrebiteľa a následne musí veriteľ zistené skutočnosti profesionálne vyhodnotiť. V danom prípade právny predchodca žalobcu nezistil príjmy a výdavky žalovaného, nepreukázal ani len lustráciu príjmu žalovaného v Sociálnej poisťovni, hoci sa na ňu odvoláva, napriek tomu poskytol úver, ktorý následne žalovaný nedokázal riadne a včas splácať. Údaje o výške príjmu, výške výdavkov, či o počte vyživovacích povinností vyplývajú len z vyplneného osobného dotazníka. Žalobca v konaní tvrdil, že všetky získané údaje boli právnym predchodcom žalobcu vyhodnotené automatizovaným systémom posúdenia žiadosti, na preukázanie týchto svojich skutkových tvrdení v priebehu celého konania (ani po výzve okresného súdu) nepredložil žiadne dôkazy, ani žiadne výstupy preukazujúce preverovanie údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácať úver. Zákon o spotrebiteľských úveroch kladie veriteľovi povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, ide teda o povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Veriteľ musí pritom posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda nielen jeho príjmy, ale aj výdavky. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu k posudzovaniu schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver pristúpil len formálne, nevytvoril si reálny obraz o celkovej majetkovej situácii spotrebiteľa a jeho postup nenaplnil účel predpokladaný § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Dôsledkom takého správania je, že veriteľ nebol oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Ak potom právny predchodca žalobcu zosplatnil úver a žiadal od spotrebiteľa zaplatenie celej pohľadávky, nepostupoval správne, a preto z tohto dôvodu žalobcom predkladané výzvy sú bez právnej relevancie a nemožno ich považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno o svojom tvrdení, že jeho predchodca si splnil zákonnú povinnosť podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a bonitu žalovaného skúmal s odbornou starostlivosťou. Predčasné zosplatenie úveru je podľa okresného súdu

v rozpore s ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože právny predchodca žalobcu nemohol od žalovaného požadovať jednorazovo splatenie dlhu, nemal preto právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Zároveň v súlade s § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch právny predchodca žalobcu mohol písomnou zmluvou postúpiť len pohľadávku proti žalovanému po konečnom termíne splatnosti úveru alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru. Uvedený predpoklad musel byť splnený v čase postúpenia pohľadávky. V danom prípade v zmysle § 11 ods. 2 prvá veta zákona o spotrebiteľských úveroch pre porušenie § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch došlo na strane veriteľa k strate oprávnenia vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Z uvedených dôvodov nedošlo k zosplateniu úveru zákonným spôsobom a nebola tak splnená podmienka podľa § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, a to, že pohľadávka sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru (podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere termín konečnej splatnosti bol 15.12.2020). Zároveň nedošlo k postúpeniu pohľadávky po konečnom termíne splatnosti, keď k jej postúpeniu došlo už 17.12.2018. Pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a pri postúpení pohľadávky na žalobcu postupoval právny predchodca žalobcu v rozpore s právnymi predpismi vyššie uvedenými a preto ide o absolútne neplatné právne úkony podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Uvedené závery znamenajú, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný, t.j. ide o nedostatok aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu, z ktorého dôvodu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (I. výrok).

7. Nad rámec uvedeného okresný súd uviedol, že k postupu zo strany právneho predchodcu žalobcu pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, že podstatou právnej úpravy obsiahnutej v § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, aby veriteľ mohol požadovať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, je splnenie nasledovných podmienok: (i) musí so spotrebiteľom vopred dohodnúť možnosť zosplatenia celého dlhu, (ii) spotrebiteľ musí byť v omeškaní so splácaním aspoň 3 mesiace a (iii) musí aspoň 15 dní vopred vedieť o tom, že veriteľ hodlá úver zosplatiť, pričom musí mať možnosť odvrátiť výkon tohto práva veriteľa tým, že zaplatí príslušnú splátku. Keďže ide o kogentné zákonné ustanovenia, akékoľvek zmluvné nastavenie, resp. nastavenie obchodných podmienok veriteľa, ktoré uvedené nerešpektuje, je potrebné považovať za rozporné so zákonom. Právo veriteľa požadovať predčasné splatenie úveru v prípade porušenia zmluvy nesplácaním úveru bolo v zmluve dohodnuté (čl. II ods. 6 zmluvy o úvere). Žalovaný bol v omeškaní so splácaním dlhšie ako tri mesiace, pričom ho veriteľ upozornil v liste zo dňa 05.10.2017 na možnosť uplatnenia práva úver zosplatiť. Zároveň na uplatnenie tohto práva bol žalovaný upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní. Okresný v danom prípade nezistil rozpor s § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

8. Námietku žalobcu, že žalovaný bol v konaní pasívny, nerozporoval a ani nepopieral žiadne zo skutkových tvrdení žalobcu (§ 151 ods. 1 CSP) okresný súd nepovažoval za opodstatnenú. Uviedol, že strana konania, ktorá podáva žalobu je povinná pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (§ 150 ods. 1 CSP). Žalobca tak bol povinný v žalobe uviesť všetky podstatné skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Prvou a zásadnou bolo, okrem iného uviesť, ako skúmal právny predchodca žalobcu bonitu žalovaného pred poskytnutím úveru, pred uzavretím zmluvy o úvere. Podstatným a rozhodujúcim skutkovým tvrdením je aj uvedenie toho, pre omeškanie so zaplatením ktorej splátky došlo právnym predchodcom žalobcu k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru /bremeno tvrdenia/. K uvedenému bol právny predchodca žalobcu aj výslovne písomne vyzvaný. Následne na všetky svoje tvrdenia mal žalobca predložiť alebo navrhnúť dôkazy, ktoré by mali tieto tvrdenia preukazovať /bremeno dôkazu/. Až za splnenia týchto podmienok môže byť aplikované zákonné ustanovenie § 151 ods. 1 CSP. Žalobca však bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu v tejto veci neuniesol, a to napriek tomu, že bol vyzvaný na doplnenie skutkových tvrdení. K prípadnej aplikácii ust. § 150 ods. 1 CSP poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoCsp/54/2020-106 zo dňa 17.03.2021 (najmä body 20 až 23), z ktorého vyplýva, že súd je povinný skúmať preukázanie bonity spotrebiteľa a následne splnenie tejto povinnosti skúmať vo svetle ust. § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktorej splnenie pri uzatvorení zmluvy vyžaduje právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Uvedené možno aplikovať ako na skúmanie všetkých ostatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V kontexte tohto rozhodnutia je tak daná povinnosť súdu skúmať nielen bonitu tak ako aj ostatné náležitosti zmluvy o úvere. Okrem toho však okresný súd musel skúmať, či je zo strany žalobcu splnená podmienka tvrdenia podstatných a rozhodujúcich skutkových tvrdení týkajúcich sa sporu. Niečo kvalifikovane a účinne možno popierať, iba ak je to kvalifikovane tvrdené a v danom prípade tomu tak

nebolo a nebolo možné aplikovať zákonné ust. § 151 ods. 1 CSP dôvodiac, že žalovaná strana (tu konkrétne žalovaný) nepoprela účinne tvrdenia žalobcu.

9. V rámci trov konania rozhodoval okresný súd i o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 1, 3, § 255 ods. 1 CSP). Keďže ide o jednotné prvoinštančné konanie, ktoré netvorí pri zrušení rozsudku odvolacím súdom samostatné celky, o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodol podľa konečného úspechu strán v konaní. Žalobca bol v konaní neúspešný (úspešný bol v nepatrnej časti v odvolacom konaní), úspešný žalovaný má preto nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalobcovi, nakoľko mu však žiadne trovy počas konania nevznikli, náhradu trov konania mu okresný súd nepriznal (II. výrok).

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorým navrhol jeho zmenu vyhovením žalobe s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Argumentoval, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia ohľadom nedostatočného skúmania bonity. Skúmanie bonity žalovaného tvrdil a preukazoval o. i. aj v podaní zo dňa 21.5.2024, v ktorom predložil o. i. aj výstup z interných aplikácií postupcu, ktoré zaslal žalobcovi na preukázanie riadneho overenia schopnosti splácať poskytnutý úver žiadateľov o úver. Overovanie schopnosti splácať úver prebieha vo väčšine prípadov v automatickom režime, pričom údaje potrebné na posúdenie žiadosti o úver sú napríklad z úverového registra alebo Sociálnej poisťovne získavané vo forme dát, ktoré v čitateľnej podobe zobrazujú len interné aplikácie postupcu. Postupca preto týmito údajmi disponuje len vo forme počítačového kódu, ktoré však pretavil do priloženého „Výpočtu primárnej návratnosti“. Uvedený výstup obsahuje všetky údaje zhromaždené z príslušných registrov aj z otázok položených žiadateľovi o úver, ktoré boli použité pri posudzovaní bonity spotrebiteľa. Existujúce záväzky spotrebiteľov veriteľ overil dopytom do úverového registra dňa 16.11.2015, v zmysle ktorého nemali spotrebiteľia žiadne úverové zaťaženie. Dlžník deklaroval čistý príjem vo výške 580,- eur u zamestnávateľa IČO: 35881704 od 21.06.2015. Príjem bol overený dopytom do sociálnej poisťovne dňa 18.11.2015 s pozitívnym výsledkom. Spoludlžník deklaroval iný typ príjmu vo výške 203,- eur, ktorý bol overený na základe predložených dokladov. Spotrebiteľia deklarovali rodinný stav slobodný s družkou/ druhom a počet členov domácnosti 3. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy sumu 370,- eur. Pri posudzovaní žiadosti o úver bola v rámci mesačných nákladov žiadateľa o úver braná do úvahy paušálna suma. S poukazom na § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch výpočet disponibilného zostatku z príjmu bol realizovaný nasledovne: 783,- eur (príjem) - 0,- eur (existujúce záväzky) - 370,- eur (paušálna suma výdavkov) = 413,- eur. Disponibilný zostatok je vyšší ako splátka schvaľovaného úveru. Aj keby postupca vychádza z mesačných paušálnych výdavkov 426,70 eur (ako to uvádzal okresný súd), tak ani v takom prípade by neboli mesačné náklady žiadateľov vyššie ako ich mesačné príjmy (783,- eur). Ani v takomto prípade by ukazovateľ schopnosti splácať úver neprekročil hodnotu 1,00. Vo veci bol Okresným súdom Banská Bystrica v upomínacom konaní vydaný platobný rozkaz sp. zn. 30Up/177/2020 zo dňa 03.03.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť voči žalovanej F. A., je teda zrejmé, že k posúdeniu schopnosti splácať spotrebiteľský úver došlo už na úrovni upomínacieho súdu, a teda žalobcovi nie je zrejmé, že prečo súdy rovnakých inšancií vyvodzujú rozdielne právne závery. Zo znenia § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, je zrejmé, že v prípade ak veriteľ nahliadol do úverového registra, nedošlo k porušeniu povinnosti veriteľa posudzovať schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Zákonodarca ukladá poskytovateľovi úveru brať do úvahy jeho príjmy a výdavky alebo nahliadnuť do príslušnej databázy a nestanovuje naplnenie týchto predpokladov kumulatívne. V konkrétnom prípade došlo k preukázaniu riadneho postupu podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/44/2021). Žaloba bola žalovanému doručená, k jej obsahu sa žiadnym spôsobom nevyjadril, skutkové tvrdenia žalobcu nepoprel, ďalšie dôkazy neoznačil (odsek 4 napadnutého rozhodnutia), ostal v konaní pasívny. Skutkové tvrdenia žalobcu zostali po celú dobu konania nepopreté, pričom ich rozporoval výlučne okresný súd. Pripomenul, že súdny dvor Európskej únie vo svojom rozhodnutí C 42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej naznačil, že aj ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru, a že aj Ústavný súd SR je vo svojej judikatúre kritický pri primeranej ochrane spotrebiteľa (nález sp. zn. PL ÚS 11/2016 zo 07.02.2018). Ak však veriteľ posudzoval bonitu (aspoň) jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (v danom prípade dokonca oboma spôsobmi), potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou) podľa ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Výsledkom posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver bol

jednoznačný záver o jeho platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver, keď postupca zosplatnil úver v súlade so zákonom a žalobca je teda v konaní aktívne vecne legitimovaným a nešlo k postúpeniu pohľadávky v rozpore so zákonom, keby by mohla byť zmluva o postúpení pohľadávok hodnotená ako neplatný úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s ust. § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch (poukaz na uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/39/2022, sp. zn. 11CoCsp/17/2020, sp. zn. 9CoCsp/43/2020, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoCsp/38/2022).

11. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – zároveň stranou, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto postupom podľa § 387 CSP rozsudok súdu prvej inštancie (I. a II. výrok) potvrdil.

13. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola pôvodne požiadavka žalobcu voči žalovanému (aj F. A. ako pôvodne žalovanej 2.) na zaplataenia spoločne a nerozdielne sumy 2.986 eur, úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.952,46 eur od 18.12.2018 do zaplataenia. Platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 30Up/177/2020 zo dňa 3.3.2020 (ktorým bolo vyhovené žalobe v sume 2.568,42 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.952,46 eur od 18.12.2018 do zaplataenia) voči (pôvodne označenej žalovanej 2.) F. A. nadobudol právoplatnosť dňa 25.3.2020.

14. Rozsudkom okresného súdu č. k. 7Csp/56/2020-226 zo dňa 14.2.2023 (prvý v poradí) bola I. výrokom žaloba voči žalovanému zamietnutá, II. výrokom žiadnej zo strán nebolo priznané právo na náhradu trov konania.

15. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie označený v odseku 14 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení okresnému súdu uložil vychádzať z preukázaného skutkového stavu (§ 149 až § 151 CSP), založeného na prostriedkoch procesného útoku a procesnej obrany, so špecifikami pre spotrebiteľské spory (§ 290 CSP a nasl.), na ktorý aplikuje relevantné právne normy. Podľa ustanovenia § 150 ods. 2 CSP je dané oprávnenie súdu vyzvať aj žalujúcu stranu na doplnenie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 2 CSP), ktoré umožňuje korigovať prílišnú tvrdosť prejednávanej zásady, ak žalovaná strana si nesplnila povinnosť substancovane tvrdiť (napr. z dôvodu informačného deficitu). Následne posúdiť nárok žalobcu predovšetkým z hľadiska naplnenia obligatórnych zákonom stanovených náležitostí zmluvy, po preukázaní aktívnej vecnej legitimácie (a za tým účelom splnenie podmienok platného postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu, ako aj splnenie podmienok pre platnosť predčasného zosplatnenia úveru, a to s prihliadnutím na § 11 ods. 2 prvú vetu v spojení s § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), ktorú súd skúma ex offo (porov. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/162/2020, R 2/2022 č. 6), ako aj splnenie povinnosti veriteľa skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného (spotrebiteľa) splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, po zohľadnení a riadnom vyhodnotení založených listinných dôkazov, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP.

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak I. výrokom žalobu zamietol (suma 2.568,42 eur, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.952,46 eur od 18.12.2018 do zaplataenia), II. výrokom nepriznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi.

17. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa (s výnimkou dňa začatia plynutia premlčacej doby výkonu záložného práva) i jeho právny záver vo veci, keď vec aj v napadnutom rozsahu i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku, keď nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Vzhľadom na odvolaciu argumentáciu žalobcu, odvolací súd považuje za podstatné uviesť nasledovné:

18. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

19. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 19.11.2015 bola uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. a žalovaným (aj spoludlžníčkou F. A. - pôvodne v konaní žalovaná 2.) Zmluva o splátkovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000,- eur (pri fixnej ročnej úrokovej sadzbe 16,90 %), ktorý sa dlžníci zaviazali splácať v splátkach vo výške á 52,29 eur mesačne vždy k 15. dňu v mesiaci. Listom zo dňa 5.10.2017 právny predchodca žalobcu upozornil na omeškanie so splácaním úveru a na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru. Listom zo dňa 23.11.2017 veriteľ zosplatnil úver ku dňu 22.11.2017 (doručené žalovanému dňa 4.12.2017). Slovenská sporiteľňa, a. s. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1058/2018/CE postúpila žalovanú pohľadávku na žalobcu s účinnosťou k 3.1.2019 (body 5.2, 5.3 a 13.2 zmluvy o postúpení). Postúpenie pohľadávky postupca oznámil žalovanému Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019 (č.l. 113). Na výzvu okresného súdu zo dňa 4.4.2024 (aj ohľadom preukázania odbornej starostlivosti právneho predchodcu žalobcu v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, doručil žalobca podanie zo dňa 21.5.2024 (ktorého obsah opísal okresný súd v odseku 6 odôvodnenia napadnutého rozsudku), ku ktorému pripojil Výpočet primárnej návratnosti (kalkulácia ukazovateľa schopnosti splácať) na č.l. 318, z ktorého vyplýva údaj o výške príjmu dlžníka 580,- eur, výške príjmu spoludlžníka 203,- eur, počte členov domácnosti: 3, životné potreby 379,- eur, výške splátky úveru 51,- eur.

20. V predmetnom prípade založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie na závere, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný, keď žalobca neuniesol dôkazné bremeno o tom, že jeho právny predchodca si splnil zákonnú povinnosť podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a bonitu žalovaného skúmal s odbornou starostlivosťou, teda úver nemohol byť platne predčasne zosplatnený, a preto nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky. Žalobca s uvedenými závermi súdu prvej inštancie nesúhlasil poukazujúc na to, že boli splnené všetky zákonné podmienky skúmania bonity spotrebiteľa.

21. Súd prvej inštancie predovšetkým správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy.

22. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

23. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez

poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

24. Podľa § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

25. Odvolací súd uvádza, že vyššie uvedené ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch ukladá povinnosť veriteľom v predzmluvnom vzťahu so spotrebiteľom skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Účelom predmetného ustanovenia je zabrániť v poskytovaní úverov spotrebiteľom ako slabšej zmluvnej strane, ktorých finančné možnosti neumožňujú splácanie úveru. Veriteľ, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver je povinný vynaložiť aktívne úsilie, posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to na základe relevantných a aktuálnych informácií získaných jednak od spotrebiteľa a jednak získaných vlastnou činnosťou, napr. z bankového/nebankového registra, dopytom na Sociálnu poisťovňu. Toto ustanovenie by malo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať úver a správať sa tak obozretne z pohľadu návratnosti úveru a z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov (účelom citovaného ustanovenia je tak ochrániť spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvy a vyrovnať tak faktickú nerovnováhu vznikajúcu v právnom vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom).

26. Zákon o spotrebiteľských úveroch je transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica č. 2008/48/ES“), ktorou sa v čl. 8 uložilo členským štátom zabezpečiť, aby veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. V zmysle ods. 4 preambuly uvedenej smernice by mali členské štáty prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.6.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

27. Sankcia za porušenie povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa bola do zákona o spotrebiteľských úveroch zavedená novelou účinnou ku dňu 1.1.2013, pričom v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je sankcia odstupňovaná podľa závažnosti porušenia povinnosti poskytovateľom spotrebiteľského úveru a to, ak veriteľ nekoná s odbornou starostlivosťou, sankciou je strata oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade, že konanie veriteľa má intenzitu hrubého porušenia povinností (§ 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch), sankciou je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

28. Zákon o spotrebiteľských úveroch nedefinuje, čo treba rozumieť pod pojmom odborná starostlivosť. Tento pojem je však vymedzený v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, a to v § 2

písm. u). Podľa tohto ustanovenia sa odbornou starostlivosťou rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Pod pojem hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je v zmysle § 11 ods. 2 tohto zákona potrebné rozumieť, posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov alebo registra o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Za hrubé porušenie povinnosti možno považovať taktiež posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je.

29. Aj napriek absencii zákonnej definície pojmu „odborná starostlivosť“ možno mať za to, že táto predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka a nepochybne kľúčovou je pri skúmaní bonity klienta využívanie aj verejne dostupných informácií, ako sú napr. štátom zverejňované údaje o životnom minime (existenčnom minime), ktoré je potrebné porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Odvolací súd poukazuje tiež na zákonnú povinnosť veriteľa vynaloženie odbornej starostlivosti hodnoverne preukázať (porov. znenie § 7 ods. 15 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase poskytnutia úveru). Vzhľadom na uvedené ustanovenie tak odvolací súd zastáva názor, že od žalobcu ako právneho nástupcu pôvodného veriteľa možno požadovať preukázanie skúmania bonity klienta, teda či v uvedenom prípade bola splnená povinnosť vyplývajúca z § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

30. Z obsahu spisu vedeného vo veci vyplýva, že žalobca bol v priebehu konania súdom prvej inštancie vyzvaný na preukázanie skúmania bonity žalovaného pri procese poskytovania úveru (viď. Výzva zo dňa 4.4.2024 na č.l. 293), pričom zo strany žalobcu bol v tomto smere predložený (spolu s vyjadrením zo dňa 21.4.2025) len jediný dôkaz, a to Výpočet primárnej návratnosti (č.l. 318). Odvolací súd má za to, že takýto dôkaz dostatočne nepreukazuje dodržanie zákonnej povinnosti právneho predchodcu žalobcu pri skúmaní schopnosti žalovaného splácať poskytovaný úver. Žalobca síce poukazoval na to, že predmetný dôkaz obsahuje informácie o výške príjmu, rodinnom stave, životných potrebách (t.j. výdavkoch) žalovaného, avšak ide len o sumarizáciu údajov, z ktorej nevyplýva ako boli žalovaným uvedené údaje preverené, napr. výstupom zo Sociálnej poisťovne, potvrdením zamestnávateľa o príjme žalovaného (príjme spoludlžníčky), dôkazmi o jeho výdavkoch, výpisom z úverového registra, ani kedy presne boli jednotlivé zisťovania uskutočňované. S ohľadom na uvedené, že neobstojí námietka žalobcu, že existujúce záväzky spotrebiteľov veriteľ overil dopytom do úverového registra dňa 16.11.2015, keďže o uvedenom žalobca nepredložil žiaden dôkaz, uvedené platí aj vo vzťahu k príjmu spoludlžníka (vo výške 203,- eur) o výške overenia, ktorého žalobca dôkaz v priebehu konania nepredložil a rovnako ako dôkaz o preverení príjmu žalovaného dopytom v Sociálnej poisťovni. Okresný súd právne poukázal na to, že žalobca v konaní tvrdil, že všetky získané údaje boli právnym predchodcom žalobcu vyhodnotené automatizovaným systémom posúdenia žiadosti, na preukázanie týchto svojich skutkových tvrdení v priebehu celého konania (ani po výzve okresného súdu) nepredložil však žiadne dôkazy, ani žiadne výstupy preukazujúce preverovanie údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácať úver. Zároveň odvolací súd konštatuje, že mu nie je zrejmé (rovnako ako súdu prvej inštancie) ako došlo právnym predchodcom žalobcu k ustáleniu (paušálnej) sumy výdavkov 370,- eur (ktorá je nižšia ako suma životného minima - pri troch členoch domácnosti 426,70 eur). Tvrdenia žalobcu o vynaložení odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity jeho právnym predchodcom tak neboli hodnoverne preukázané, preto možno súhlasiť so záverom okresného súdu, že na strane právneho predchodcu žalobcu nemožno hovoriť o odbornej starostlivosti právneho predchodcu žalobcu, čím právny predchodca žalobcu stratil s poukazom na § 11 ods. 2 veta prvá zákona o spotrebiteľských úveroch právo na jednorazové zosplatnenie spotrebiteľského úveru a teda úver nemohol platne zosplatniť.

31. Nadväzne záver okresného súdu, že žalobca stratil právo na jednorazové zosplatnenie spotrebiteľského úveru a teda úver nemohol platne zosplatniť, súd prvej inštancie dôvodne vo veci poukázal na § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase postúpenia pohľadávky, v zmysle ktorého môže byť premetom postúpenia len pohľadávka po konečnom termíne splatnosti

alebo pohľadávka, ktorá sa stala celkom splatnou pred konečným termínom splatnosti. Uvedené znamená, že ak nedošlo k platnému zosplateniu celej pohľadávky, táto nemohla byť ako celok postúpená na žalobcu. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie (pozri odsek 23 odôvodnenia) vyplýva, že konečná splatnosť spotrebiteľského úveru mala nastať dňa 15.12.2020. Rovnako platí, že vzhľadom na nedostatočné preukázanie skúmania bonity právnym predchodcom žalobcu, tento nemohol spotrebiteľský úver platne predčasne zosplatiť. Preto až po dátume konečnej splatnosti úveru mohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Z obsahu napadnutého rozsudku a súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania je zrejmé, že k postúpeniu pohľadávky z postupcu na žalobcu malo dôjsť na základe zmluvy uzatvorenej dňa 17.12.2018, t.j. pred tým, ako nastala splatnosť celého úveru. Vzhľadom na to súd prvej inštancie správne právne uzavrel, že v predmetnom prípade neboli splnené podmienky vyplývajúce z § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, konkrétne podmienka upravená pod jeho písm. b) a z tohto dôvodu tak na žalobcu nemohli byť platne postúpené práva vyplývajúce z uzatvorenej zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 19.11.2015 medzi Slovenskou sporiteľnou, a.s. a žalovaným, v dôsledku čoho je správny záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní. Vecnú správnosť tohto záveru potvrdzuje aj aktuálna súdna prax, v rámci ktorej odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 32CoCsp/6/2023, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13CoCsp/4/2024, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoCsp/10/2023, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoCsp/5/2023.

32. Pokiaľ žalobca poukázal na to, že zo znenia § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, je zrejmé, že v prípade ak veriteľ nahliadol do úverového registra, nedošlo k porušeniu povinnosti veriteľa posudzovať schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver, pričom zákonodarca ukladá poskytovateľovi úveru brať do úvahy jeho príjmy a výdavky alebo nahliadnúť do príslušnej databázy a nestanovuje naplnenie týchto predpokladov kumulatívne, odvolací súd dáva do pozornosti, že uvedená úprava sa vzťahuje k definícii hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1, ktoré má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Avšak hrubé porušenie okresný súd nekonštatoval, uzavrel, že žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca postupoval v súlade s § 7 ods. 1 veta prvá zákona o spotrebiteľských úveroch. Bez ohľadu na to, odvolací súd odkazuje na už uvedené v odseku 30, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ani žiadne výstupy preukazujúce preverovanie údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácať úver, teda nepredložil (ani) dôkaz o nahliadnutí do úverového registra. S ohľadom na uvedené námietka žalobcu nemôže obstať.

33. Žalobca namietal, že mu nie je zrejmé, prečo súdy rovnakých inštancií vyvodzujú rozdielne právne závery, keď Okresným súdom Banská Bystrica bol v upomínacom konaní vydaný platobný rozkaz sp. zn. 30Up/177/2020 zo dňa 3.3.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť voči žalovanej F. A., je teda zrejmé, že k posúdeniu schopnosti splácať spotrebiteľský úver došlo už na úrovni upomínacieho súdu.

34. K námietke žalobcu v odseku 33 odvolací súd konštatuje, že táto neobstojí a žalobca opomína skutočnosť, že v predmetnej veci bol síce okresným súdom vydaný platobný rozkaz č. k. 30Up/177/2020 zo dňa 3.3.2020, ktorým bolo žalobe žalobcu voči žalovanému ako aj voči F. A. (pôvodne žalovanej 2.) vyhovené (povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 2.986,- eur s príslušenstvom), ktorý nadobudol právoplatnosť (dňa 25.3.2020), avšak iba voči F. A. (pôvodne žalovanej 2.), pričom žalovanému nebolo možné platobný rozkaz doručiť a žalobca podal návrh na pokračovanie v konaní (podľa § 10 ods. 3 zákona o upomínacom konaní) a upomínací súd vec (žalobu voči žalovanému) postúpil príslušnému okresnému súdu na prejednanie. Ohľadom nároku žalobcu voči F. A. bolo rozhodnuté právoplatným platobným rozkazom v tzv. skrátenej konaní, ktoré nie je samostatným konaním, ide skôr o fakultatívne konanie, ktoré prebieha po podaní žaloby, avšak bez nariadenia pojednávania či dokazovania vo vlastnom slova zmysle, teda pred vydaním platobného rozkazu nie je zisťovaný úplný skutkový stav ako pred vydaním iného rozhodnutia vo veci samej, skúmané je splnenie procesných podmienok. Avšak v preskúmvanej veci okresný súd nariadil pojednávanie a vykonal riadne dokazovanie aj ohľadom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v kontexte skúmania bonity právnym predchodcom žalobcu.

35. K námietke žalobcu, že žalovaný skutkové tvrdenia žalobcu nepoprel, ostal v konaní pasívny, pričom ich rozporoval výlučne okresný súd, odvolací súd poukazuje na odsek 25 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom prvoinštančný súd odôvodnil neopodstatnenosť námietky, s čím sa odvolací súd

stotožnil a odkazuje naň. Zároveň dopĺňa, že preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdennej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho rozhodnutia. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta (v danej veci žalovaný výslovne namietať vecnú legitímáciu žalobcu v spore – poznámka odvolacieho súdu). V tejto súvislosti dáva do pozornosti rozhodnutie Súdneho dvora EÚ (druhá komora) zo dňa 5.3.2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. c/a GK, zo záverov ktorého vyplýva, že čl. 8 a 23 Smernice č. 2008/48/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnym súdom ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v čl. 8 predmetnej smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného čl. 8 a 23 Smernice č. 2008/48/ES sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočívajú v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne. Preto procesnú aktivitu súdu prvej inštancie v tomto smere nemožno vyhodnotiť ako nesprávnu alebo rozpornú s právnymi predpismi, k čomu porovnaj znenie § 295 CSP, podľa ktorého má súd možnosť vykonať aj tie dôkazy, ktoré neboli spotrebiteľom navrhnuté, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Touto právnou úpravou sa nepochybne sleduje vyrovnanie prirodzene nevyváženého postavenia medzi veriteľom a spotrebiteľom, ktorý je v takomto právnom vzťahu tzv. slabšou sporovou stranou (viď nadpis druhej hlavy tretej časti CSP). Skutočnosť, že žalobca v konaní na súde prvej inštancie uviedol svoje tvrdenia a predložil dôkazy, nezbavila súd prvej inštancie preskúmať ex offo podmienky spotrebiteľskej zmluvy, ako aj zákonné podmienky a obmedzenia prípadného postúpenia pohľadávky.

36. K uvedenému v odseku 35 odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/194/2021 zo dňa 31.1.2023, z ktorého vyplýva, že zásada koncentrácie konania sa uplatňuje výlučne v sporovom konaní. Jej použitie v sporoch s ochranou slabšej strany je však limitované. Zo základného princípu zakotveného v čl. 6 Základných princípov CSP vyplýva, že ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu, je prípustné modifikovať všeobecné pravidlo, že strany sporu majú možnosť uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany v rovnakej miere. Slabšia strana (vo význame ustanovení § 290 až 323 CSP) je zvýhodnená pri realizácii tohto procesného práva. Procesné úkony slabšej strany nepodliehajú sudcovskej koncentrácii konania, zákonná koncentrácia v materiálnom význame de facto existuje aj v konaniach s ochranou slabšej strany (Števek, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 579 s., 584 s.).

37. Keďže právny predchodca žalobcu pre porušenie odbornej starostlivosti v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol oprávnený predmetný úver predčasne zosplatniť, potom zo strany žalobcu nebolo preukázané splnenie zákonnej podmienky platného postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľského úveru v zmysle § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ právny predchodca žalobcu pred postúpením pohľadávky predmetný úverový vzťah neukončil platne, potom žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a bez platného postúpenia záväzku nie je na strane žalobcu splnená podmienka aktívnej vecnej legitímácie. Záver súdu prvej inštancie o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu je správny.

38. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom I. výroku vrátane II. výroku o náhrade trov konania (nenapadnutého osobitnou odvolacou argumentáciou), ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP potvrdil (keď nezistil dôvodnosť odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP).

39. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS

251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvoláciu argumentáciu, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

40. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyš podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli.

42. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo juris). Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov žalobcu rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď žalovanému žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

43. S ohľadom na uvedené odvolací súd žalovanému nárok voči žalobcovi na náhradu trov tohto odvolacieho konania nepriznal.

44. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. (§ 160 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).